

Tűz és munkavédelmi oktatás

2025

Illyés Gyula Könyvtár, Szekszárd

Mikor kell oktatást tartani?

Tűzvédelmi, munkavédelmi oktatást köteles tartani a munkáltató:

- a munkavállaló munkába állásakor,
- munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
- munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz munkavédelmi szempontú üzembe helyezésekor,
- új technológia bevezetésekor.
- súlyos kimenetelű, vagy rövid időn belül több hasonló baleset bekövetkezésekor
- az ismeretek naprakészen tartása érdekében, legalább évente egy alkalommal ismétlődő munkavédelmi oktatást kell tartani
- valamilyen rendkívüli esemény bekövetkezésekor (súlyos baleset, bekövetkezésekor) rendkívüli munkavédelmi oktatásban kell részesíteni a munkavállalókat, ez esetben az oktatás elvégzése munkabiztonsági szaktevékenységhez kötött feladat.

Cél, alapelv

- A munkavédelem a szervezett munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények, továbbá a törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása.

Munkavédelmi törvény: 1993.évi XCIII. törvény a munkavédelemről

- Az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés feltételeit a munkáltatónak biztosítani kell.

- Az alapelv és a célok megvalósítása érdekében:
A munkáltató a munkavállaló és a munkavédelmi szakember együttműködik.

Orvosi vizsgálatok rendje

Az orvosi vizsgálatok rendjének meghatározása foglalkozás egészségügyi szaktevékenység.

- Orvosi vizsgálaton minden munkavállalónak kötelező részt venni, a munka megkezdése előtt és a munkaköre szerint meghatározott időközönként.

Foglalkozás- egészségügyi vizsgálatok ideje:

- Előzetes vizsgálat (munkaköri, szakmai, személyi higiénés)
- Időszakos orvosi vizsgálat. (munkakör, kor függvénye)
- Záró vizsgálat (ha a munkakör jellege miatt szükséges)

Munkavédelmi szervezet felépítése

A munkavédelmi ügyrend betartásáért felelős:

- Intézményvezető - Munkavédelmi tanácsadó
- A munkavállalók

A munkaadó kötelezettségei

- meghatározza a munkavédelmi tevékenység rendszerét és az azzal kapcsolatos feladatokat, gondoskodik az intézmény a munkahelyek, munkaeszközök biztonságos meglétéről, az ellenőrzésről,
- felelősségre vonja a munkavédelemmel kapcsolatban feltárt hiányosságok elkövetőit
- munkavédelmi szemlét tart,
- biztosítja a munkavédelemmel kapcsolatos személyi és tárgyi feltételeket

A munkáltató általános kötelezettségei

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:

- a veszélyek elkerülése;
- a nem elkerülhető veszélyek értékelése;
- a veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;
- az emberi tényező figyelembevételével a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál;
- a műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása;
- a veszélyes helyettesítése veszélytelennel vagy kevésbé veszélyessel;
- egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- a kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;
- a munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.

A munkavállalók kötelezettségei

- Csak biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban álljon munkába,
- Győződjön meg a munkaeszközök biztonságos állapotáról és azokat rendeltetésszerűen használja,
- Használja az egyéni védőeszközöket,
- Sajátítsa el a szükséges ismereteket,
- Vegyen részt a munkavédelmi oktatáson, orvosi vizsgálatokon
- Azonnal jelentse a balesetet, sérülést.

A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia.

Lehetséges foglalkozási betegségek könyvtárban végzett munka esetén

A foglalkozás egészségre gyakorolt hatása:

- A képernyős munkavégzés okozta, szemet, és a váz- és izomrendszert érintő terhelések.
- Pszichés megterhelés.
- Baleseti egészségkárosodás (fizikai sérülés, áramütés, közlekedés) lehetséges.
- Biológiai kockázatok (vírusok, baktériumok általi megbetegedés).
- Vegyi anyagok használatából eredő sérülések .

Anyagmozgatás

- Emelni egyenes háttal hajlított térdel
- A terhet magunkhoz minél közelebb tartva, biztosan, stabilan fogva

- Ha több munkavállaló egyszerre emel ki kell jelölni a teher helyét és az odavezető utat akadálymentessé kell tenni.
- Egy munkavállaló irányítsa a munkát.

Vegyi anyagok veszélyei

- Vegyi anyagokat az anyag tulajdonságait figyelembe véve kell kezelni, tárolni.
- Vegyi anyag használata után, evés-ivás előtt **mindig kezet kell mosni**.
- **Tárolás:** vegyi anyagot mindig eredeti, zárt csomagolásban kell tárolni. Fajtánként elkülönítve, gyártói utasítás figyelembevételével.
- **Felhasználás:** a gyártó által megadott keverési arányoktól, felhasználási módoktól eltérni nem szabad.

Az egyéni védőeszközöket használni kell.

A szükséges információkat a **biztonsági adatlap** tartalmazza, amelynek mindig elérhető helyen kell lennie.

Villamos kockázatok

A munkahelynek minősülő épületek villamos hálózatán 3 évente érintésvédelmi felülvizsgálatot, 6 évente tűzvédelmi szabványossági felülvizsgálatot kell végeztetni, arra jogosult szakemberrel.

A munkahelyi villamos eszközök csatlakozóit, kábeleit, áramvédő kapcsolóit, berendezések védőburkolatait rendszeresen ellenőrizni kell.

Az elektromos kéziszerszámokat évente kell felülvizsgáltatni.

Az olyan eszközöket, amelyeknek védőburkolata, szigetelése, csatlakozója, kábele sérült, használni TILOS!

Képernyő előtt végzett munka

Képernyős munkakör: olyan munkakör, amely a munkavállaló napi munkaidejéből legalább négy órában képernyős munkahelyen képernyős eszköz használatát igényli, ideértve a képernyő figyelésével végzett munkát is.

- Ha a képernyő előtt végzett munkaidő meghaladja a 4 órát, intézkedések szükségesek:
 - a munkáltató a munkafolyamatokat úgy kell megszervezze, hogy a folyamatos képernyő előtti munkavégzést óránként legalább tízperces szünetek szakítsák meg, ami alatt a munkavállaló nem képernyős munkát végez.
- Szem- és látásvizsgálat szükséges:
 - a képernyős munkakörben történő foglalkoztatás megkezdése előtt,
 - ezt követően kétévenként,
 - amennyiben olyan látási panasz jelentkezik, amely a képernyős munkával hozható összefüggésbe.

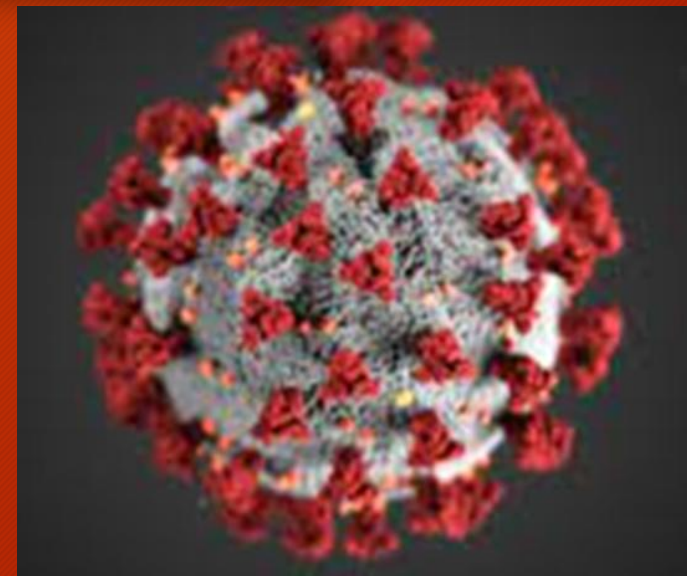
Képernyős munkahelyek ergonómiája

- A fej egyensúlyban a vállak és a csípő közötti vonalban.
- A gerincoszlop függőleges, egyenes, megtámasztva a háttámlával
- Karok és vállak ellazultak
- Az ujjak ellazultak és hajlítottak az adatbevitel során: ilyenkor ne használja a csuklótámaszt!
- Alkar és könyök vízszintesen, a munkafelülettel egy magasságban.
- A kezek és a karok szabadon a billentyűzet felett
- A térdek a combbal egy magasságban, vagy egy picit lejjebb.
- Lábak a földön, (vagy a lábtámaszon) és előrébb, mint a térdek.

Covid-19 és egyéb fertőzésveszélyes időszakban követendő magatartás

- Minden esetben tartsa be a jogszabályi előírásokat és a munkáltatója által hozott egyedi intézkedéseket is, többek között a:
 - Maszkviselés szabályait,
 - Kézfertőtlenítés szabályait,
 - Higiéniai előírásokat,
 - Távolságtartás szabályait.
- Amennyiben a betegség tüneteit érzi magán (pl, láz, szaglás, ízlelés elvesztése, levertség), akkor erről azonnal értesítse felettesét!
- Betegen, vírushordozóként semmi esetre se menjen közösségbe, munkahelyére, védje meg a fertőzéstől munkatársait, kollégáit.

EVE - Egyéni védőeszköz

Az egyéni védőeszköz juttatásának belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg. E feladat ellátása munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül. Az intézmény a munkavédelmi dokumentációjában szabályozza ezt a területet.

Az egyéni védőeszközt pénzben megváltani nem lehet, a munkáltatónak kell biztosítani.

Pl. a takarító munkakör védőeszköz juttatásának rendje:

Védelem iránya	Védőeszköz megnevezése	Védelmi kategória	Vizsgálati szabvány száma
Kézvédő eszköz	Egyszer használatos nitril kesztyű	1	EN374-1
Szem védelem	Fröccsenés ellen védő gumipántos szemüveg	2	MSZ EN 166
Lábvédő eszköz	Klumpa Csúszásmentes fehér PU talp, fehér bőr felsőrész, antisztatikus, párnázott lábfejrész, hasíték bőr talpbélés, csatos sarokpánt.	2	MSZ EN 344 MSZ EN 345

Elsősegélyhely, elsősegélynyújtás

- Minden munkahelyen és műszakban a tevékenység és a munkafolyamatok veszélyességétől, illetve az ott dolgozók számától függően, elsősegélynyújtó felszerelést vagy mentődobozt és a munkavállalók közül kiképzett, elsősegélynyújtásra kiképzett és kijelölt személy jelenlétét kell biztosítani.
- Az elsősegélynyújtó felszerelést, a mentődobozt, megfelelő mennyiségben és minőségben, jól látható, könnyen és gyorsan elérhető, szennyeződéstől védett helyen kell készenlétben tartani.

"I" típusú mentőláda 30 főig

"II" típusú mentőláda 31-50 főig

„III” típusú mentőláda 51-100 főig

Baleset esetén segítség hívás

A sérült ellátásához hozzátartozhat az elsősegélynyújtás, vagy szükség esetén mentőszolgálat, tűzoltóság (katasztrófavédelem) hívása a 112-es ingyenes, egységes európai segélyhívószámon, illetve az országos segélyhívó számokon.

Baleset esetén az elsődleges teendő

**Tűzeseti
főkapcsoló!**

**GÁZ
FŐELZÁRÓ**

Kompetensek vagyunk? Tudunk segíteni?

- Annak felmérése, hogy a veszély megszűnt-e, és a mentés során nem lesznek-e aránytalanul nagy veszélynek kitéve a mentést végzők
- Gondoljunk arra, hogy azzal nem segítünk a sérülten, ha mi is vagy a mentésben résztvevők megsérülnek, ezzel csak a mentés további folyamatát akadályozhatjuk.
- Ha azt állapítjuk meg, hogy a súlyos veszély továbbra is fennáll, akkor azt kell elsődlegesen megszüntetni és csak azután kezdhetünk a mentéshez.

Ilyen lehet áramütés által okozott baleset, ahol könnyen előfordulhat, hogy a segítséget nyújtó is bajba kerül, ha nem áramtalanítja a villamos hálózatot.

Baleset esetén, a beavatkozás

- Ne essünk pánikba! Gondoljunk arra, hogy a bajba jutott ember a mi segítségünkre szorul. Legyünk körültekintőek, határozottak. Ha a veszély a baleset bekövetkezése után továbbra is fennáll, akkor szükséges lehet a sérülten kívül a közelben tartózkodók, vendégek, munkavállalók menekítése is.
- Ahhoz, hogy ez a menekítés gyorsan és szervezetten történjen, gondoskodni kell a veszélyeztetett térben levők tájékoztatásáról.

Ennek megvalósításához a munkahely jellegére, helyzetére, kiterjedésére, a veszélyforrások hatására, továbbá a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is tekintettel a munkáltatónak mentési tervvel kell rendelkeznie.

- A munkabaleseteket, üzemi baleseteket munkavédelmi szakembernek ki kell vizsgálnia, nyilvántartásba kell vennie és 3 napnál hosszabb munkaképtelenség esetén munkabaleseti jegyzőkönyvet kell felvennie.

Munkabaleset, útibaleset

- **Munkabaleset:** az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől, időpontjától és a sérült munkavállaló közrehatásának mértékétől függetlenül. A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás igénybevétele során éri.
- **Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek** az a baleset amely a munkavállalót a lakásáról vagy szállásáról a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására vagy szállására menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját tulajdonában álló, bérleti vagy más szerződés alapján, továbbá egyéb megállapodás alapján biztosított járművel történt.
- **Útibaleset:** akkor minősíthető üzemi balesetnek, ha a baleset munkába menet vagy onnan a lakására (szállására) menet közben éri a sérültet. Az úti baleset üzemiségének elbírálásakor figyelemmel kell lenni, hogy munkába, illetve hazafelé menet a lehető legrövidebb úton, indokolatlan megszakítás nélkül történjen az utazás.

A munkavégzés hatókörében tartózkodók

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodónak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is.

Menekülési utak és vészkijáratok

A menekülési utakat és a vészkijáratokat szabadon kell hagyni, eltorlaszolni átmenetileg is tilos azoknak a lehető legrövidebb úton a szabadba vagy valamely biztonságos területre kell vezetniük.

A menekülési utakat és a vészkijáratokat úgy kell kialakítani, megjelölni, és olyan állapotban kell tartani, hogy azokon a munkavállalók gyorsan és biztonságosan el tudják hagyni a munkahelyeiket, illetve szükség esetén gyorsan kimenthetők legyenek.

Csak kifelé, a menekülés irányába nyitható vészkijáratok alkalmazhatók. A vészkijáratokat nem szabad úgy lezárni vagy rögzíteni, hogy azokat vészhelyzetben ne lehessen használni.

A menekülési útvonalat világító-, illetve utánvilágító biztonsági jellel kell ellátni.

Tűzvédelem

Mikor kell oktatást tartani?

- Munkába lépés előtti tűzvédelmi oktatás.
- Legalább évenkénti ismétlődő, ismeret frissítő tűzvédelmi oktatás.
- Soron kívüli (rendkívüli) tűzvédelmi oktatás. (pl: tűzeset kapcsán)

Tűzvédelmi szabályzat, tűzriadó terv

Tűzvédelmi szabályzat készítése kötelező:

- a) a munkavégzésben részt vevő családtagokkal együtt **ötvennél több munkavállalót** foglalkoztatnak,
- b) az általuk üzemeltetett, bérelt épületrész, épület területén található olyan **helyiség**, amelynek a legnagyobb **befogadóképessége meghaladja az 50 főt**, vagy
- c) 10 fő befogadóképességet meghaladó kereskedelmi szálláshelyet üzemeltetnek.

Tűzriadó terv:

- **épületrészre, épületre, ha az menekülésben korlátozott személyek elhelyezésére, ellátására, kezelésére, nevelésére, oktatására, gondozására szolgál és**
- oktatási intézmény esetén, ha annak maximális befogadóképessége meghaladja az 50 főt,
- tömegtartózkodás céljára szolgáló helyiséggel rendelkezik, vagy az épületen, épületrészen egyidejűleg 300-nál több fő tartózkodhat.

Tűzvédelem

Az égés feltétele: - éghető anyag,
- oxigén,
- gyújtó forrás,
és a három feltétel egy helyen, egy időben van.
Ha a három feltételből egy nem teljesül nincs égés.

A tűzvédelem fő területei: - tűz megelőzés,
- tűzoltás,
- tűzvizsgálat.

Tűzvédelem

A mi szerepünk a tűz megelőzésben nagyon fontos mivel a gondatlan (netán szándékos) tűzokozás, mint helytelen magatartási forma

BÜNTETŐJOGI FELELŐSSÉGGEL bír! Ilyen pl.: a nem kijelölt helyen történő dohányzás is.

Fontos tudni, hogy tűz esetén az oltásban külön térítés nélkül kötelesek vagyunk részt venni, de csak úgy, hogy saját, vagy mások testi épségét ne veszélyeztessük. Fontos szabály: minden esetben és azonnal a helyi vezető, vagy az oltást vezető személy utasításait kell követnünk.

Minden tüzesetet be kell jelenteni a hatóságnak, a munkavállalók által eloltott és az önmagától kialudt tüzeket is!

Tűzvédelmi jogszabályok:

54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

1996. évi XXXI. Törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

Tűzvédelem - megelőzés

- Minden esetben csak a munkavégzéshez szükséges mennyiségű fokozottan tűz- és robbanásveszélyes anyagot tartsunk a munkahelyen.
- A műszak végén, és ha szükséges munka közben is a munkahelyen el kell pakolni a tűzveszélyes anyagokat, hulladékot.
- Az elektromos munkagépeket le kell választani a villamos hálózatról.
- A napi munka végén át kell nézni a munkaterületet, hogy nincs-e olyan körülmény, ami tüzet okozhat.

A tűzvédelemmel kapcsolatos általános feladatok:

A hely adottságainak függvényében meg kell ismerni a használati szabályokat!

▶ Tűzjelzés és tűzoltás

Ha tüzet észlel mihamarabb értesítse felettesét és a **105**-ös tűzoltóság vagy a **112**-es általános segélyhívó számon kérjen segítséget!

A tűzoltásban részt venni mindenkinek állampolgári kötelessége, a tőle elvárható módon.

▶ A szükséges ismeretek megszerzése:

- vészkijáratok
- tűzvédelmi eszközök elhelyezése
- segítség hívási lehetőségek

Mit mondjunk segélyhíváskor?

A tűzoltóság segélykéréskor meghatározott sorrendben rögzíti az esemény adatait, ezért fontos tudnunk a tüzesetről minden lényeges információt.

Többek között ilyen kérdésekre számíthatunk:

1. A tüzeset pontos címe
(nagyon hasznos, ha megnevezzük az épület jellegét is, pl. Szekszárd, Könyvtár, Hunyadi u. 9.)
2. Mi történt, mit lát, mit tapasztal?
3. Milyen magas az épület, hány emeletes?
4. Veszélyben vannak-e személyek, sérülés, haláleset történt-e?
5. Lehet-e a helyszínen bármilyen veszélyes dolog, körülmény?
6. A jelző neve, telefonszáma.

Teendők tűz esetén

- Értesíteni kell a bent tartózkodókat, illetve a tűzoltókat a 105-ös vagy a 112-es hívószámon,
- Kezdje meg a tűz oltását a rendelkezésre álló eszközökkel,
- Szükség szerint a közműveket le kell kapcsolni, elzárni,
- Meg kell kezdeni a veszélyeztetett személyek kimenekítését,
- A mozgásukban korlátozott, sérült személyeket védett térben kell elhelyezni,
- A gyülekezési ponton létszámellenőrzést kell tartani,
- Lehetőség szerint meg kell kezdeni az értékek kimenekítését.

Tűzoltó készülék

Lehet:

- porral oltó,
- habbal oltó,
- vízzel oltó,
- gázzal oltó.

- Tűzoltó készülék üzemben tartása minden munkahelyen kötelező!
- A tűzoltó készülékeket évente szakemberrel felül kell vizsgáltatni!
- A tűzoltó készülékeket könnyen hozzáférhető helyen kell készenlétben tartani, helyét jól láthatóan szabványos tűzvédelmi jellel kell jelölni.
- Használat után szakműhelyben újra kell töltetni és csak úgy lehet újból a készenléti helyére visszahelyezni.
- Elektromos tüzek oltására 1 méter távolságból 1 kw-ig alkalmasak.
- A készülékek 20 évig üzemben tarthatók.

Tömlőszerelvény

Fejszerelvény

Oltóanyag
tartály

A tűzoltó készülék használata

helytelen

helyes

Lift, felvonó

- Az intézményben levő felvonó akadálymentesítési céllal lett létesítve,
- A felvonóban tilos dohányozni,
- Tűz esetén a felvonót tilos használni,
- A lift indító kulcsát az előtérben levő információs pultnál kell tartani.

Biztonság és egészségvédelmi jelzések

Menekülési útirány

Haladási irány

Vészkijárat

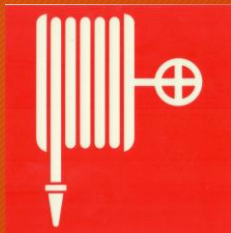

Gyülekezési pont

Tűzvédelmi eszközök

Tűzoltó készülék

Fali tűzcsap

Kézi tűzjelző

Tiltó jelzések:

Rendelkező jelzések:

Figyelmeztető jelzések:

Dohányzás

Nemdohányzók védelméről szóló rendelkezések értelmében az intézményben dohányzóhely

NEM JELÖLHETŐ KI!

Dohányzóhely a bejárattól legalább 5 méterre jelölhető ki.

A kiszabható bírság: 20.000 - 50.000 forintig terjedhet.

TILOS A DOHÁNYZÁS

NO SMOKING
INTERDICTION DE FUMER
RAUCHEN VERBOTEN
КУРЕНИЕ ЗАПРЕЩЕНО

A dohányzásról leszokáshoz segítséget kaphat, illetve törvénszegés észlelése esetén észrevételt tehet az alábbi telefonszámon:

06-80-200 493

www.leteszemacigit.hu

Tűz- és munkavédelmi bírságok

A munkavédelmi bírság összege:

100 000 Ft-tól 100 000 000 Ft-ig terjedhet.

273/2011. (XII. 20.) Korm. rendelet

a munkavédelmi bírság mértékére és kiszabására vonatkozó részletes szabályokról

A tűzvédelmi bírság összege:

10 000 Ft-tól 10 000 000 Ft-ig terjedhet.

259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet

a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról

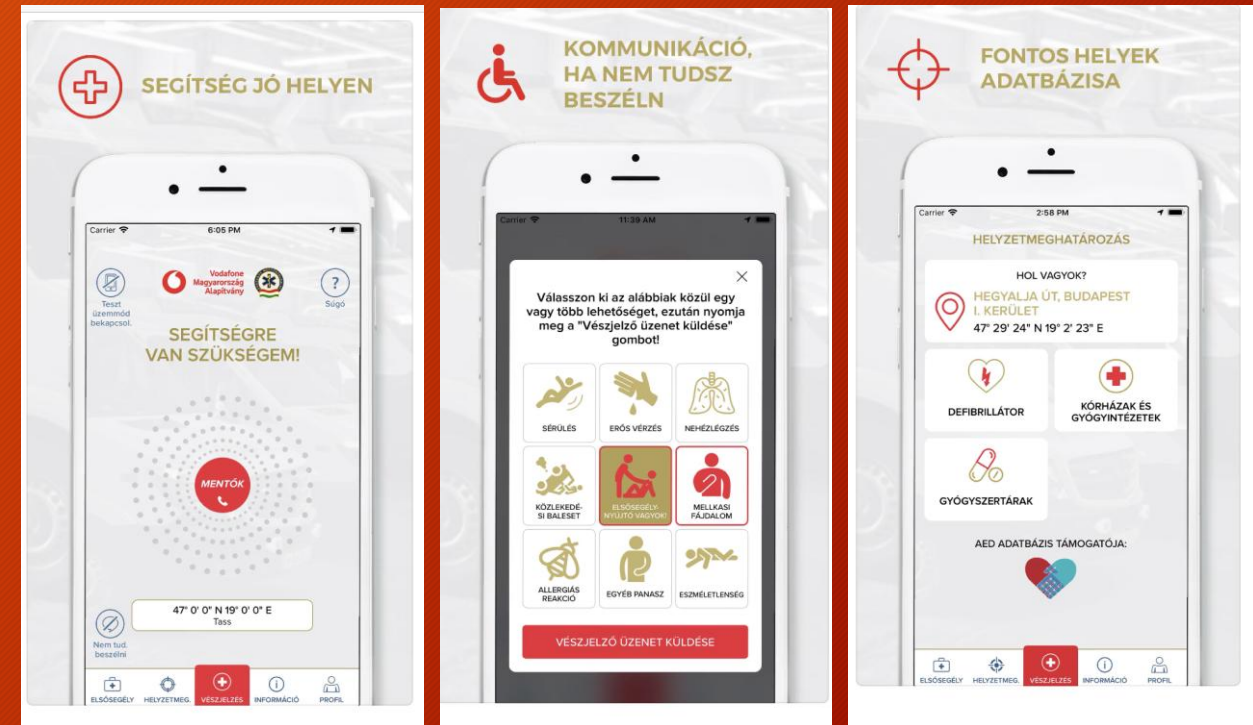

Hasznos APP- ÉletMentő

Ingyenes mobilalkalmazás

- Mit kell tennem, közúti baleset, eszméletvesztés, allergia, erős vérzés, mellkasi fájdalom esetén?
- Hogyan kell újraéleszteni?
- Defibrillátor kereső
- Automatikus segélykérés
- Funkciók működése internet nélkül
- Koronavírus információk
- Vészhelyzeti információk

Köszönöm figyelmüket!

Szabó Tamás - 70/314-9132 - TÜK Partner Kft- www.tukpartner.com
Horváth-Szabó Ferenc - 70 /000-20-40